

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

עז.

עין משפט
גר מצוה

מז א מיי פ"ג מהל' רוב
הלכה י:
ז ב מיי שם הלכה ט:
יח ג ד מיי שם הל' י:
יב ה מיי שם הל' ט:

זכרון המניח^ה היה בעל חזית ראשון ובעל קורה אחרון נשברה חזית
זכורה חייב ואם עמד בעל חזית פטור וזשליה השוכר את האומנין
(ב"מ דף טז: ושם) המעביר חזית ממקום למקום ושיברה רבי יהודה
אומר שומר חנם יצבע וכו' מדפטריין שומר חנם ולא מחייב מטעם

נוקין עשה זו אונס כלאון. היכא דעביד זידים ואפי' יסן כדליק
זב"ק (דף טו:) פלע תחת פלע [שמות כא] לחייב על השוגג כמזיד וכו': רב
אחא פוטרי. דגרמא בעלמא הוא דשמעא קטליה: מוס יומא המכה
וכו'. סיפיה דקרא דלעיל או בזביה דרבינן מלמאס וכתבי רובא

(א) הבל אור הגה. רש"ל,
(ב) דף ל"ג. א ש"ס.
רש"ל

תורה אור השלם

1. או באיבה דקדוה בידו
ימות מות ימות הפוכה
רצח הוא אבל הדין ימית
את הרצח בפגועו בו.
במורה רב כא

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה בנזקין וכו'
דאכול קאי והכי פריך:
(ב) בא"ד לא מיחייב
אע"פ שהוציאה לטמא:
(ג) בא"ד אם היה שם
חייב או בבהמה או
בכחול:

הוא מיעוטא למעוטי נוקין: כפטו
ומת כבעז. דבעשה שכפתו אין
כאן דבר הריגה והרעב בא מאליו
והולך וחזק לאחר זמן כל שעה
ולא דמי ללמאס זבימס וזכור דההורג
מזומן: סוף חמה לבא פטור.
כלומר אם לא הייתה שם חמה בשעה
שכפתו אבל סוף לבא כאן חיה לא
יכול לעמוד וסופו למות פטור שלא
היה ההורג מזומן להריגה וגרמא הוא
ואין דמי מסור לבית דין אלא לשמים:
כפטו לפני ארי פטור. דאי נמי לא
היה כפות לא היה יכול להזיל
עלמו מן הארי. בזולוהו גרסינן
אמר רבא: הני אזלי והני אסו.
ולא מת על ידי ימושים הראשונים
שהיו מוכנים שם שכמה כמות עברו
עליו: כה עניו גיגיה. ומת
בהבלא: או שפרע עליו מעוובה.
וחה היה יסן ונכנסה שם הזינה
פטור שההורג בא לאחר זמן: זבימא
דששא. שקמוס זימור ואין הבל
האור והכרי' יכול ללמאס ממנו: טעמא
דאדליק ליה שרגא. שזמן את ההורג:
הא לא אדליק ליה שרגא. ומת בהבל
פיו דומיא דכפה עליו גיגית פטור:
בשעתיה

נוקין שעשה בהן שוגג כמזיד ואונס כרצון
אינו דין שחייב בהן את המצמצם רב
אחא בר רב פוטרי אמר רב משרשיא מ"ט
דאבוה דאבא דפוטרי אמר קרא ימות
ימות המכה רוצח הוא ברוצח הוא דחייב
לן מצמצם בנזקין לא חייב לן מצמצם
אמר רבא "כפתו ומת ברעב פטור ואמר
רבא "כפתו בחמה ומת ביזנה ומת חייב
סוף חמה לבא סוף צינה לבא פטור
ואמר רבא כפתו לפני ארי פטור לפני
יתושין חייב רב אשי אמר אפילו לפני
יתושין נמי פטור הני אזלי והני איתמר
כפה עליו גיגית ופרע עליו מעוובה רבא
ורבי זירא חד אמר חייב וחד אמר "פטור
תסתיים דרבא הוא דאמר פטור דאמר רבא
כפתו ומת ברעב פטור אדרבה תסתיים דרבי
זירא הוא דאמר פטור דא"ר זירא "הא מאן
דעיליה לחבריה בביתא דשישא ואדליק ליה
שרגא ומת חייב טעמא דאדליק ליה שרגא
הא לא אדליק ליה שרגא לא אמרי
התם בלא שרגא לא מתחיל הבלא
בשעתיה

לרבי יהודה הוי כעין גניבה דפטרינן זיה אדם המזיק כדאמר בהשואל (ב"מ דף טז:)
ולענין שומר שכן מיחייב תרוייהו וכן מוכח בהגוזל קמא (ב"מ דף טז: ושם) גבי טבח אומן שקלקל דפריך למאן דפטור בחנם מזבימא
דקמתי נתן בהמה לטבח וניבלה חייב מפני שהוא כנושא שכן אלמא ס"ד דהאי מקשה אפילו בחנם חייב כמו שומר שכן שחייב על
האזיבה ומשני אימא מפני שהוא נושא שכן לפיכך בשכר חייב אבל בחנם פטור דהוי כעין גניבה:

בנזקין לא חייב אין מצמצם. משמע דמחייב טפי ברובא מזמזין ואם כן מדפטרינן לקמן ברובא תריס כ"ש בנזקין וכן משמע
בשליה כילד הרגל (ב"מ דף טו: ושם) דפטרינן זרק כלי מראש הגג והיו תחתיו כרים וכסתות אפילו קידס וסילקן וא"ת הא
אמרינן בריש הכונס (שם דף נה: ושם) הפורץ גדר צפני בהמת חבירו פטור מדיני אדם וחייב צדיני שמים ופריך היכי דמי אי בכול
בריא צדיני אדם נמי ליחייב ומאי קושא הא דמיא לתריס דפטור לפרש דאכולת קאי (א) ולהכי פריך צדיני אדם נמי ליחייב אכולת
יש ספרים שכתבו בהדיא אכולת ומדע דתנן התם הוציאה ליסטים הליסטים חייבין ומוקמינן בגמרא דהכישוה במקל ש"מ דבלאו הכשה
לא מיחייב אע"פ (ב) שפרצוה לטמא ומיהו יש לדחות דמתניתין להתחייב צנוקיה איירי אבל האזיבה דבהמה מיחייב וא"ת למאי דפרישית
דקאי אכולת לישני דפטור מדיני אדם קאי אבהמה וי"ל דלא שייך למיתני פטור מדיני אדם אם היה שם חייב (ג) (לא) בבהמה (ולא)
[ואן] בכולת אבל כשמתוך ככולת רעוע אע"ג דאין דומה שיתחייב צדיני שמים אכולת שהוא רעוע כ"כ שיכול ליפול ברוב מלואה או
אפי' ברוב שאינה מלואה מ"מ שייך למיתני חייב צדיני שמים כיון שיש דבר שהוא חייב בו כגון הבהמה והשתא אחי שפיר דנקט
צפני בהמת חבירו ולא נקט הפורץ גדר של חבירו למשום בהמה נקט לה ומיהו בסוף הסוגיא דקאמר מהו דמימא כיון דלמיסתר
קאי מאי עמד משמע דחייב דיני שמים קאי נמי אכולת ומני לפרש דה"ק כלומר למיסתר ולמיפל קאי אי נמי הכי קאמר כיון דלמיסתר
קאי שבעלים מנזין לסותרו שלא יפול על בני אדם סד"א דכל הקודם במלואה זכה ואין לו להניח מלפניו בשביל בהמת חבירו
ובדיני שמים נמי לא מחייב קמ"ל אי נמי חייב צדיני שמים קאי נמי אכולת שנהנה הוא בה עד שידמנו לו פועלים לתקן:

כפתו ומת ברעב. אפי' היה רעב כבר בשעה שכפתו כיון דאם לא היה מתחוק עליו הרעב לא היה מת הוה ליה סוף רעב
לבא דלא דמי לכפתו בחמה שכבר נפלה עליו חמה שראוי למות בה: **סוף חמה לבא בו.** דלא רבי רחמנא מלמאס
אלא במקום שהתחיל בו ההיך כבר ומיהו אם כפתו צפנים והציאו במקום שסוף חמה לבא וסוף קנה לבא נראה דחייב למ"ד אשו
משום חזיו דלענין מיתה נמי מחייבין באשו משום חזיו כדמוכח בזכ"ד הרגל (שם דף טז: ושם) ואין חילוק בין מקרב האש אלל הדבר
למקרב הדבר אלל האש כדמוכח בריש הכונס (שם דף טו: ושם) דפריך אי דמטא ניהליה ברוב מלואה צדיני אדם נמי ליחייב וההיא
דאשקיל עליה שידקא דמיא דבסמוך אפילו כפתו והציאו שם ואח"כ אשקיל פטור דמיא לזרק חן ותריס זידו דאפילו הוא קידס
וסילקן פטור וא"ת וההיא דהשיך צו את הנחש דפטור למ"ד דמטא מקיף אמאי פטור לפי מה שפירש בפרק כילד הרגל (שם דף טז: ושם)
בשמעתא דפי פרה ששם ידו לתוך פי הנחש והשיך ליחייב משום אשו דודאי הנחש יקיף את הארס וי"ל דשאיני התם שעדיין אין הארס
בעולם ומיהו קשה ההיא דזרק רכור למעלה דבסמוך דמשמע דאי לא אולא ללדדין אלא לתחת פטור אמאי ליחייב מידי דהוה אאבנו
וסכיננו ומשאו שהניחן בראש גגו ונפלו ברוב מלואה חייב משום אשו אי צהדי דאזלי קא מוקי כדאיתא ב"מ דז"ק (ד' א.) ושמא
אינו מלוי כאן שתפול לתחת ממש ולא תחיל כלל ללדדין ומיהו זה ודאי קשה דמשמע ללדדין נמי לא מחייב אלא משום כחו דפריך
אי כחו הוא תחיל לעיל ודחוק לומר כח כחוש הוא וזריך לומר דהיינו למ"ד אשו משום ממונו והא דתנן בפ"צ דחולין (דף לא.) נפלה
הסין מינדו ושחט שחיטתו פסולה ודייק טעמא דנפלה הוא הפילה הוא כשירה כמאן כרבי נתן דלא צעי כוונה קשה נפלה נמי ליהוי
כי הפילו למ"ד אשו משום חזיו אם לא נחלק בשחיטה ולא מסתבר לחלק כיון דאפילו מיתה גמרינן ממנון אלא נראה דאיתא ההיא
סוגיא כמ"ד אשו משום ממונו ומיהו קשה דאי לתחת לאו כחו הוא מלוי אלא דתנן בלאו הן הגולין (שם דף טז: ושם) ומשן
במעגילה ונפלה עליו והרגמו פטור משום דשלא כדרך ירידתו הוא והשתא תיפוק ליה דלאו כחו הוא וי"ל דשאיני התם דמתוך שמושך למעלה
נופל יותר למרחוק עוד יש לפרש דככל הני דסוף חמה וזנה וארי לבא חזק רכור למעלה ונפל לתחת אפילו כפתו והציאו שם פטור
דדמי לכח כחו ואם נמי שלא המיתה אלא ברוב א מלואה פטור ממיתה אלא דלענין ממון חייב נזק שלם ולא דמי לחזי נזק רכורות אע"ג דכח
כחו הוא דהא אשו נמי חייב משום ממונו כדמוכח בפרק כילד הרגל (ב"מ דף טז: ושם) דמאן דאית ליה משום חזיו אית ליה נמי משום ממונו:
כפתו לפני ארי פטור. אין חילוק בין יתושין לארי אלא משום דסתם ארי עדיין לא התחיל לחבול בו שאם קפץ כבר עליו הארי לא היה
יכול להתעסק לכפותו אבל סתם יתושין כבר התחילו ליפול עליו ואע"ג דהני אזלי והני איתו אסור קסבר לא שגא: **בפה עזייו גיגית**
בו'. לא דמי לוקח חמה לבא לוקח זינה לבא דהתם ליכא חמה וזינה כלל ולא מתחיל ביה בשעתיה ולא דמי נמי לכפתו בחמה וזינה דהתם כבר
איתו עליה מקודם חמה וזינה שיש בהן כדי להמית אבל הכה ליכא אלא הולך ומתחוק עליו ודמי לכפתו ברעב שכבר יש רעב שומר
ותמיד מתחוק את האמר מאי שגא פרע מעוובה מתריס ובידקא דמיא זכח שני יש לומר דהכא חייב טפי כדמסיק דמתחיל ביה בשעתיה: